

# Addendum ondersteuning Kwaliteitsinstituut

bij Programma Kwaliteit van Zorg:  
Versnellen, verbreden, vernieuwen

December 2012





## Addendum Kwaliteitsinstituut

### 1. Inleiding

In de algemene programmatekst Kwaliteit van Zorg zijn drie programmalijnen beschreven, elk met een eigen richting en doelstelling. Het programma Kwaliteit van Zorg is een breed, structureel en overkoepelend programma ter versterking van de kwaliteit van zorg in Nederland. Zowel met het ministerie, de Inspectie voor de gezondheidszorg (IGZ), het College voor zorgverzekeringen (CVZ), als met diverse patiënten-, veld- en onderzoeksorganisaties is meermalen overleg geweest over het programma. De noodzaak om te komen tot en het (door)ontwikkelen van nieuwe kennis en het toepassen van bestaande kennis wordt breed gedragen. Het overkoepelende programma biedt de mogelijkheid om er nieuwe thema's in op te nemen. Het addendum Kwaliteitsinstituut is daar één van.

Voor alle programmalijnen binnen Kwaliteit van Zorg geldt dat het om zowel onderzoeks- als ontwikkelings- als implementatie projecten gaat. Afhankelijk van de vraag wordt bekeken waaraan behoefte is. Juist in het Kwaliteit van Zorgprogramma ligt er een sterke nadruk op implementatie. Het programma leent zich uitstekend om aan de voorkant van de in te zetten projecten implementatie te borgen in afstemming met de betrokken partijen. Vanuit een onafhankelijke positie pakt ZonMw actuele kennisvragen op en legt deze neer bij het veld. Op basis van inhoud worden zo de lijnen uitgezet om in een later stadium met de resultaten beleid beter te onderbouwen. Op deze manier wordt direct waar mogelijk bekeken waar implementatie als logistieke stap in het proces is in te bouwen. Door samen te werken met de diverse stakeholders wordt vanuit deze onafhankelijke positie implementatie en kennisuitwisseling tot stand gebracht en worden concrete voorstellen gedaan om communicatie met betrokken partijen en implementatie van kennis te realiseren.

In de uitvoering van de programmalijnen binnen het KvZ programma past het bevorderen van onderzoek, ontwikkeling en implementatie ter ondersteuning van het kwaliteitsinstituut.

Dit onderdeel van het programma zal vooral met gerichte rondes werken. VWS geeft als hoofdp opdrachtgever van het gehele programma Kwaliteit van Zorg de "grove" kaders aan voor het onderdeel "ondersteuning Kwaliteitsinstituut" in afstemming met het Kwaliteitsinstituut en ZonMw. De verdere invulling van dit onderdeel is aan het Kwaliteitsinstituut in samenspraak met ZonMw. Het is de verantwoordelijkheid van het Kwaliteitsinstituut om aan ZonMw de onderwerpen voor te leggen die prioriteit verdienen binnen het onderzoeks- en ontwikkelprogramma. In de gerichte ronde werkt het programma KvZ dan ook nauw samen met het Kwaliteitsinstituut.

De gerichte ronde biedt ruimte om flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen en de stand van kwaliteit van zorg te evalueren. Het gaat om het stimuleren en financieren van kwaliteit van zorg projecten in de openbare gezondheidszorg, de care en de cure sector.

Om de onderwerpen van het Kwaliteitsinstituut goed te kunnen borgen en doorgeleiding naar het beleid optimaal te kunnen benutten zal een afvaardiging van de Adviescommissie Kwaliteit (ingesteld door het Kwaliteitsinstituut) zitting nemen in de programmacommissie Kwaliteit van Zorg. Deze programmacommissie Kwaliteit van Zorg wordt door ZonMw geïnstalleerd. De projectaanvragen worden beoordeeld op kwaliteit en relevantie. Voor deze beoordeling worden de algemene kwaliteitscriteria van ZonMw gehanteerd, aangevuld met specifieke criteria voor deze programmalijn.



## **2. Gerichte ronde Kwaliteitsinstituut**

### **2.1 Onderzoek naar de stand van kwaliteit van zorg**

Ter ondersteuning van de prioriteringsvraag wordt onderzoek uitgezet dat in kaart brengt wat de stand van de kwaliteit van zorg is. Hierbij wordt gedacht aan brede overzichtsstudies en aan thematische verdiepingen rond bepaalde actuele thema's.

### **2.2 Onderzoek naar instrumenten voor het bevorderen van totstandkoming, invoering of meting van kwaliteitsbevorderende initiatieven**

Voor de doorontwikkeling van het instrumentarium van het Kwaliteitsinstituut wil het instituut onderzoek uit kunnen zetten. Dit gaat onder meer om meetinstrumenten voor kwaliteit van zorg, het toetsingskader en implementatieinstrumenten. Voor het wetenschappelijk onderhoud van het Toetsingskader wordt eveneens budget gereserveerd. Het onderzoek wordt door ZonMw uitgezet met de daarvoor geldende procedure. Wetenschappelijk onderhoud en doorontwikkeling van het Toetsingskader is in ieder geval noodzakelijk rond de volgende onderwerpen:

- Criteria voor het (h)erkennen van 'best practices' in de langdurende zorg en het ontwikkelen van instrumenten om prestaties in kaart te brengen. Hiermee wordt de ideale scope van een 'best practice' van zorg voor mensen met een bepaalde aandoening (bijv. dementie, beroerte) of met bepaalde functionele beperkingen inzichtelijk gemaakt. Daarbij worden diverse dimensies van kwaliteit zoals kwaliteit van leven, cliëntervaringen, kosten (en welke kosten dan: ten laste van AWBZ of maatschappelijke kosten?) en veiligheid gemeten.
- De relatie tussen kwantitatieve instrumenten voor het meten van klantervaringen (CQ-index) en kwalitatieve (narratieve) methoden wordt gelegd. Daarin dient de functie van narratief onderzoek in de kwaliteitscyclus en de daaraan te stellen eisen vanuit het toetsingskader te worden meegenomen. Op die manier zijn de narratieve methoden bruikbaar voor het toezicht, de zorginkoop en/of consumenteninformatie.
- Eisen die gesteld moeten worden aan het meten van PROMs (patient reported outcome measures) worden vastgesteld. Op welk moment in het behandeltraject moeten PROMs worden uitgevraagd (voor/na een ingreep of retrospectief)? Op welke wijze kan de uitvraag van PROMs worden gecombineerd met het meten van klantervaringen (CQ-index)? In welke mate meten PROMs uitkomsten van zorg op aspecten die voor patiënten van belang zijn?
- Analooq aan het Deltaplan Dementie dat wordt uitgewerkt door VWS levert het programma KvZ ruimte aan het doorontwikkelen van instrumenten en richtlijnen en onderzoeksruimte voor het evalueren van de ingezette plannen rondom het thema dementie.

Nadere uitwerking volgt na vaststelling van het werkprogramma van het Kwaliteitsinstituut.

### **2.3 Onderzoek naar effecten van kwaliteitsbevorderende initiatieven**

Zorgverleners, patiënten, verzekeraars en overheidsorganen zoals het Kwaliteitsinstituut zijn continu bezig met het ontwikkelen van kwaliteitsbevorderende initiatieven. Via onderzoek kunnen effecten van dergelijke initiatieven in kaart worden gebracht. In zorgketens, instellingen en praktijken wordt onderzocht hoe de professionele standaarden toe te passen in een continue kwaliteitscyclus. Er moet worden onderzocht welke rol patiënten en hun naasten daarbij hebben, welke knelpunten er zijn voor instellingen en beroepsbeoefenaren bij het implementeren en of dit effect heeft op de verbetering van de kwaliteit van zorg. Hierbij dienen aspecten als duur van het traject, ongewenste neveneffecten, eventueel gebruik van openbare kwaliteitsdata en hoe patiënten informatie gebruiken inzichtelijk te worden gemaakt.

Per jaar is er ruimte om 5 onderzoeksprojecten (looptijd 2 jaar) rond dit thema te honoreren met een spreiding over de cure, care en GGZ sector. Daarnaast zal een aantal langer lopende trajecten (promotietrajecten) worden ingezet, waarbij onderzoek en praktijk worden gekoppeld in de vorm van een serie 'proeftuinen' in de curatieve somatische zorg, in de GGZ en in de langdurige zorg.

## **2.4 Projecten voor de totstandkoming van professionele standaarden en/of indicatorensets**

Het Kwaliteitsinstituut wil de totstandkoming van professionele standaarden en indicatorensets bevorderen. In principe is dit de verantwoordelijkheid van betrokkenen uit het veld, maar in gevallen waarin er geen duidelijk aanspreekpunt is of partijen afspraken niet nakomen kan het Kwaliteitsinstituut de regie overnemen. Via het programma Kwaliteit van Zorg wil het Kwaliteitsinstituut opdrachten kunnen uitzetten voor de totstandkoming van professionele standaarden en indicatorensets. Het Kwaliteitsinstituut zal in deze onderzoekslijn mede bepalen welke organisatie of onderzoeksinstelling de opdracht zal krijgen.

### **3. Start onderdeel addendum Kwaliteitsinstituut en werkwijze**

Bij goedkeuring van het programma en het addendum door VWS worden in september/oktober de prioriteiten vastgesteld. Daarna zet ZonMw een gerichte ronde in. De eerste projecten kunnen dan de eerste helft van 2013 van start.

Om te zorgen voor synergie tussen prioriteiten van de Adviescommissie Kwaliteit en die van de ZonMw-commissie Kwaliteit van Zorg zullen naast de secretaris van de Adviescommissie een of meer leden worden opgenomen in de ZonMw-commissie. Concept teksten met betrekking tot het addendum Kwaliteitsinstituut worden gecommuniceerd met de Adviescommissie Kwaliteit.

Het is aan het Kwaliteitsinstituut om de onderwerpen vast te stellen die in het programma aan de orde moeten komen. ZonMw nodigt daarop in een gerichte ronde (onderzoeks) instellingen uit tot het indienen van een projectvoorstel. Ingediende voorstellen worden door de ZonMw-commissie op relevantie beoordeeld. Vervolgens wordt conform ZonMw procedure de wetenschappelijke kwaliteit beoordeeld door referenten en met wederhoor van de indieners voorgelegd aan de ZonMw-commissie Kwaliteit van Zorg. Zij stelt het eindoordeel over de kwaliteit vast. Bij de uiteindelijke afweging welke voorstellen worden gehonoreerd weegt het relevantie oordeel zwaarder dan het kwaliteitsoordeel.

De commissie adviseert ZonMw welke projecten voor honorering in aanmerking komen.

In het geval de regie moet worden overgenomen van de veldpartijen, kan het noodzakelijk zijn dat de Adviescommissie Kwaliteit mede bepaalt aan welke partij(en) de opdracht tot ontwikkeling van een professionele standaard wordt toegekend. Dat kan belangrijk zijn als een bepaalde partij op een onderwerp zo gezaghebbend is dat alleen die partij een gedragen professionele standaard kan opleveren. Het heeft echter de voorkeur om dergelijke opdrachten in een gerichte ronde uit te zetten bij minimaal drie verschillende partijen waaruit een keuze gemaakt kan worden op basis van een ingediend voorstel.

#### 4. Begroting (nog in onderhandeling)

	2013	2014	2015ev
<b>1. Verplichtingen</b>			
Programma Kwaliteitsinstituut			
- Instrumenten	1050k	1050k	1050k
- Effecten van initiatieven	1600k	1600k	1600k
-	950k	950k	950k
- Stand kwaliteit van zorg	230k	230k	230k
- Standaarden/indicatoren		1550k	1550k
Algemene kosten			
- Commissiekosten* (reisgelden en vacatiegelden)	10k	10k	10k
- Algemene kosten	5k	5k	5k
- Coördinatiekosten	383k	538k	538k
<b>Totaal verplichtingen</b>	<b>4228k</b>	<b>5933k</b>	<b>5933k</b>
<b>2. Liquiditeitsoverzicht</b>	Volgt in later stadium		
Programma Kwaliteitsinstituut			
- Instrumenten			
- Effecten van initiatieven			
-			
- Stand kwaliteit van zorg			
- Standaarden/indicatoren			
Algemene kosten			
- Commissiekosten* (reisgelden en vacatiegelden)	10k	10k	10k
- Algemene kosten	5k	5k	5k
- Coördinatiekosten	383k	538k	538k
<b>Totale uitgaven</b>			
<b>3. Bevoorschotting Opdrachtgever</b>	Nog in onderhandeling		
Beschikbaar volgens opdrachtbrief			
Liquiditeitsprognose ZonMw			